

Frivilligstrategi Ål kommune 2023–2025

Innhold

Innleiing og bakgrunn	s. 2
Prosess	s. 4
Kommunale føringar	s. 5
Visjon	s. 6
FNs berekraftsmål	s. 6
Mål	s. 7
Rekruttering og kompetanseheving	s. 7
Økonomi	s. 8
Aktivitetsareaner	s. 8
Forenkling og koordinering	s. 9
Å vere synleg	s. 10

Prosjektgruppa har bestått av

Turid Hilde Gåsbakk v/Ål Frivilligsentral
Kristine Jacobsen Kapperud v/Kulturkontoret Ål kommune

Referansegruppa har bestått av

Björg Fluto v/Mental Helse Ål
Ole Anderson v/Ål Musikkråd og B-karad'n
Ola Opheim v/Ål Idrettsråd og Ål Idrettslag
Torun Torsteinsrud v/Ål Idrettsråd og Fjellet IL
Oddny Liahagen v/Ål Røde Kors
Camilla Svanaasen Joranger v/Sundre Vel

Frivilligheita er limet i lokalsamfunnet vårt!

Frivilligheit er definert som ei verksemd som er basert på frivillig tidsbruk utan løn, som har eit ikkje-kommersielt føremål og som er til fordel for samfunnet eller miljøet. Definisjonen av begrepet dugnad er frivillig, ubetalt arbeid som blir gjort i fellesskap. Både frivilligheit og dugnad er viktige begrep for at samfunnet skal gå rundt.

Frivilligheita har betydd og betyr framleis mykje for utviklinga av velferdssamfunnet vårt, for relasjonsbygging, trivsel, læring, meistring, utvikling og tilhøyrse. Det er samarbeid og bidrag til fellesskapet, det er engasjement, og det er eit ynskje om å nå eit felles mål. For at samfunnet skal fungere og vekse må alle innbyggjarane bidra.

Det frivillige arbeidet må ikkje takast for gitt. Dei frivillige er personar som yter ein ekstra innsats for klubben, laget og bygda. Det er ei stor breidde av frivillig arbeid, og alle er like viktige. Denne frivilligstrategien rettar fokus mot å ta endå betre vare på dei frivillige, støtte opp om deira engasjement og gje dei gode vekstvilkår. Ofte er det eldsjeler som står for mykje av det som skjer, og me må passe på så dei ikkje blir utbrent. Me har alle eit ansvar for at samfunnet skal gå rundt, for å gje aktivitetstilbod til barna våre, til dei eldste i samfunnet og til dei inaktive. Me skal inkludere alle uansett bakgrunn og utfordring, og sørge for å gje alle ei god kjensle av tilhøyrse, motivasjon og fellesskap. Me kan alle bidra litt til å auke aktiviteten, folkehelsa og bulysta i kommunen vår.

Frivilligstrategien er for og med frivillige lag og organisasjonar

Frivilligstrategien skal vere eit grunnlag for Ål kommune sin utøvande frivilligpolitikk og styrke samarbeidet mellom kommunen og frivilligheita. Den skal skape legitimitet for frivillig innsats og forenkle samarbeidet mellom kommunen og dei frivillige. Det er viktig at frivilligstrategien støttar opp om mangfaldet av areaner, aktivitetar og arrangement og bidreg til gode og inkluderande møteplassar.

Foto: BAMA Liatoppen Skiskytterfestival, Vegard Breie

Prosess

Ål kommune og Ål Frivilligsentral har utvikla denne frivilligstrategien i dialog med lag og organisasjonar i Ål kommune. Arbeidet med frivilligstrategien starta i februar 2022 etter initiativ frå Ål Frivilligsentral og er forankra hjå administrasjon og politikarar i Ål kommune. Strategien er utvikla i samarbeid med Frivillighet Norge og frivillige lag og organisasjonar i Ål.

26. september 2022 kalla Ål Frivilligsentral og Kulturkontoret i samarbeid med Frivillighet Norge inn til eit innspelsmøte der alle frivillige lag og organisasjonar vart invitert. Det var omlag 30 deltakarar frå 17 ulike lag og organisasjonar til stades. Innspela representerer eit breitt erfaringsgrunnlag frå ulike organisasjonar. Funn frå dialogmøte er presenterte i eigen rapport som er vedlagt frivilligstrategien.

Det vart etablert ei referansegruppa i dialogmøtet som har hatt jevnlege møte. Forslag til strategi vart lagt ut på høyring med frist 8.5.23. Vidare sakshandsaming i sektorutval for kultur og oppvekst 30.5.23, formannskapet 7.8.23 og endeleg vedtak i kommunestyret 17.8.23.

Foto: BUA, Stine Cecilie Mikalsen

Kommunale føringar

Ål kommune byggjer på prinsippa om kommune 3.0. Det er ein metode som omfattar samskaping, der tilsette, politikarar, innbyggjarar, frivillige lag og organisasjonar og næringsliv saman finn ut korleis eit behov eller ei utfordring skal bli løyst. Det er fokus på læring og meistring og ansvarlegging av eigne innbyggjarar. Når kommune og frivillige spelar på lag, kan ein saman få til mykje meir enn kvar for seg.

Ål kommune sin frivilligstrategi byggjer på det fundamentet som er lagt i ulike kommunale planar, presentert nedanfor.

Kommuneplan Ål kommune 2015-2027:

Kommuneplanen har fleire mål som er relatert til frivillig arbeid, der fokuset ligg på samarbeid, folkehelse, mangfald, engasjement, vidareutvikling, bu- og blilyst. Frivilligstrategien skal bli integrert i alle delplanar der det er naturleg.

Kulturplan 2019-2025:

I punkt 4 i overordna mål i kulturplanen står det: "Den frivillige innsatsen skal stimulerast og støttast".

Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2021-2025:

I temaplan for idrett er det fokus på styrking av idrettslaga, friluftslivet og sykling. Planen har og enkelte mål med tiltak som gjeld frivillig sektor.

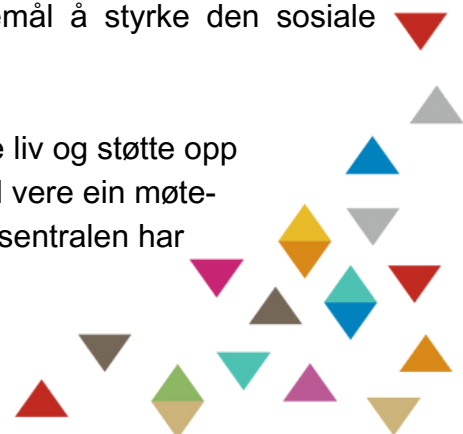
Strategiplan for frivilligsentralen 2022-2026:

Vedtektene til Ål Frivilligsentral/Ål Ungdomsfrivilligsentral seier:

- Frivilligsentralane skal koordinere og vidareutvikle frivillig arbeid i Ål kommune.
- Sentralane skal mobilisere og vera eit formidlingskontor for frivillig innsats i nærmiljøet og dei som ynskjer å ta imot hjelp.
- Sentralane skal stimulere til auka lokalt frivillig arbeid med siktemål å styrke den sosiale fellesskapen og hjelpe til ved individuelle behov.

Strategien har som mål å førebyggje einsemd, stimulere til meningsfulle liv og støtte opp om og samarbeide med frivilligheita i kommunen. Frivilligsentralane skal vere ein møteplass for alle utan omsyn til utfordringar eller bakgrunn. Ungdomsfrivilligsentralen har ansvar for BUA og HallUng ungdomsklubb.

Formannskapet er årsmøte og vedtek årsmelding og strategiplan.

Visjon

I Ål har me eit godt og utviklingsorientert samarbeid mellom kommune og frivillig sektor, som bidreg til engasjement, fellesskap, mangfald og inkludering.

FNs berekraftsmål er ein arbeidsplan for å utrydde fattigdom, motarbeide ulikskap og stoppe klimaendringane innan 2030. Ål kommune sin frivilligstrategi vil ha fokus på dette:

I frivillig sektor hjelper me barn som veks opp i familiar med vedvarande låg inntekt slik at dei får gode og inkluderande fritidsaktivitetar.

Frivillig sektor bidreg til å redusere matsvinn og bruk av plast på aktivitet/arrangement, og oppmodar til gjenbruk i organisasjonane.

Frivillig arbeid bidreg til å sikre god helse og fremje livskvalitet for alle, uansett alder.

Frivillig sektor tek sikte på å bruke fornybar energi og miljøvenlege materialar ved utbygging og transport, for å redusere utslepp av klimagassar.

Frivillig sektor arbeidar for å oppnå likestilling, forståing og aksept for alle kjønn.

Frivillig sektor bidreg til å ta vare på og fremje berekraftig bruk av naturressursar og unngå unødvendige inngrep i naturen.

Frivillig sektor bidreg til inkluderande møteplassar utan omsyn til bakgrunn/utfordringar, der ein nedkjempar rasisme, diskriminering, antisemittisme, sosial kontroll og fordommar.

Frivillig sektor bidreg til sosialt fellesskap og rettferd ved å fremje fredelege og inkluderande lokalsamfunn.

Frivillig sektor bidreg til trygge og inkluderande lokalsamfunn, med miljøvenlege aktivitetsarenaer av god kvalitet. Transportordningar er noko ein må jobbe med.

For å nå berekraftsmåla, blir det lagt til rette for samarbeid mellom kommune og frivillig sektor og mellom organisasjonane.

Mål

Rekruttering og kompetanseheving

Ål kommune vil arbeide for å rekruttere nye medlemmar og fleire tillitsvalde i dei frivillige organisasjonane. Organisasjonane treng både god kompetanse og god økonomi for å betre og auke aktivitetsnivået. Det viser seg å vere eit særskilt behov for å rekruttere ungdom og unge vaksne til frivillig arbeid.

Auka rekruttering og kompetanseheving

Halde årlege dialogmøte for frivillig sektor, med fokus på kompetanseheving i tema som dei frivillige har behov for

Ha møte i Ål Arrangementsforum to gonger i året, med fokus på erfaringsdeling, arrangementsutvikling og kompetanseheving

Vidareføre og vidareutvikle årleg fritidsmesse og arbeide for auka deltaking- og publikumstal

Stimulere til meir mangfald og inkludering i frivillig sektor gjennom å auke kompetansen, rettleie, støtte tiltak og nytte verktøyet "Alle med"

Rekruttere fleire frivillige gjennom å vere synleg og tilgjengeleg, ha gode rutiner for opplæring, ta godt vare på og setje pris på dei frivillige, gje dei gode vekstvilkår og invitere til sosiale samankomstar. Arbeide spesielt for at fleire ungdomar og unge vaksne engasjerer seg i frivillig arbeid

Foto: BUA, Stine Cecilie Mikalsen

Økonomi

Oversikt over tilskotsordningar, krav til søkjar og kompetanse på søknadsskriving er ei utfordring.

Kommunen har eit ansvar for å kommunisere ut kommunale tilskotsordningar i eigne kanalar. Ål kommune vil også arbeide for å gjere det enklare å søkje tilskot og gjere informasjon om eksterne støtteordningar meir tilgjengleg.

Økonomi
Informere, bistå og kurse frivillig sektor om tilskotsordningar og søknadsprosessar
Kommunen skal i størst mogleg grad forskottere spelemidlar til anlegg for idrett og fysisk aktivitet
Vidareføre ordningane for tilskot til preparering av skiløyper, tilskot til kulturformål, arrangementstilskot og tilskot frå idrettsråd, musikkråd, ungdomsråd og teneste som offentlig bading
Gjere eksterne tilskotsordningar meir tilgjengelege på eksisterande digitale plattformer

Aktivitetsarenaer

Gode aktivitetsarenaer er avgjerande for å kunne ha aktivitet og rekruttere fleire medlemar. Ål kommune vil arbeide for å gjere lokale for aktivitet og møte meir tilgjengelege for fleire organisasjonar og målgrupper. Tilgang på gratis og rimelege lokale er viktig for frivillig sektor. I dag er det ein del aktivitetsarenaer som ikkje har fylt opp kapasiteten sin, og kommunen vil oppmode frivillig sektor til å tenkje meir sambruk for aktivitetsarenaene sine. Når ein byggjer nye anlegg, er det viktig å tenkje både fleirbruk, universell utforming og medverking frå dei som skal bruke anlegget.

Enklare tilgang på aktivitetsarenaer
Ha ein oversikt over lokale med universell utforming for aktivitet og møteverksemd
Leggje til rette for gratis møtelokale til frivillig sektor
Stimulere til utbygging av føremålstenlege og moderne anlegg til idrett og fysisk aktivitet gjennom bruk av kommunale tilskot og statlege spelemidlar
Oppmode til meir fleirbruk og sambruk av eksisterande og nye anlegg og lokale

Foto: Skravelekkopptur, Turid Hilde Gåsbakk

Forenkling og koordinering

Ål kommune tilrår at kommunen, i dialog med frivillig sektor, ser nærare på tiltak som styrkjar samspelet mellom kommunen og organisasjonane og organisasjonane seg i mellom. Særleg blir "èi-dør-inn" trekt fram som ein viktig faktor for at frivillig sektor skal oppleve kontakten med kommunen som enkel. For å styrkje samarbeidet mellom organisasjonane er det viktig at organisasjonane sjølve tek initiativ til erfarings- og kompetansedeling og tilbyr tenestene sine på tvers. På same tid bør kommunen søkje å fange opp ynskje og behov ute i frivillig sektor og bidra til felles møteplassar for samarbeid.

Forenkling og koordinering

Vidareføre og formalisere Ål kommune sitt servicetorg og postmottak som fyrste kontaktledd for frivillige lag og organisasjonar

Melde inn ynskje og behov for kompetanseheving/utdanning/kurs og tilby relevant kompetanse på tvers av organisasjonane

Mobilisere, formidle, koordinere og vidareutvikle frivillig arbeid, med sikte på å styrkje sosialt fellesskap og ta vare på individuelle behov

Kommunen skal engasjere seg ute i lag og organisasjonar for å bli betre kjent

Leggje til rette for møtepunkt for organisasjonar innan same interesse-/fagfelt

Oppmode til meir samkøyring blant lokalbefolkninga

Stimulere til meir aktiv bruk av råd og utval som innspelspart og talerøyr inn mot kommunen

Å vere synleg

Organisasjonane har sjølve eit ansvar for å synleggjere og marknadsføre tilboda sine. Ål kommune har og eit ansvar for å ha gode løysingar slik at informasjonen når ut til lokalbefolkninga.

Kommunen ynskjer å bidra til koordinering og samordning av informasjon. Bruken av portalane for aktivitet og arrangement i Hallingdal bør bli auka og forenkla. Eit anna viktig tiltak for å synleggjere frivilligheita er å måle verdiskapinga av frivillig arbeid. Her er det viktig at frivillig sektor bidreg med innrapportering slik at frivilligheita får større slagkraft.

Å gjere frivillig sektor meir synleg

Arbeide for og bidra til at alle lag og organisasjonar publiserer sine aktivitetar, tilbod og arrangement på aktuelle digitale plattformer

Sikre at informasjon til og om frivillig sektor er tilgjengeleg og oppdatert i kommunen sine kanalar

Lag og organisasjonar bør sørge for å ha oppdatert informasjon om organisasjonen og tilboda sine i egne kanalar

Måle verdiskaping av frivillig arbeid kvart 4. år

Lage årshjul over felles aktivitetar som gjeld alle lag og organisasjonar

Foto: Huckfest Bike Festival, Vegard Breie

Ål kommune
Torget 1, 3570 Ål
Tlf: 32 08 50 00
www.aal.kommune.no

Ål Frivilligsentral
Myren 40, 3570 Ål
Tlf: 90 70 86 37
www.aal.frivilligsentral.no